

Information till dig som arbetar inom
den **finansiella sektorn** om

Varningssignaler kopplade till målvakter

**SAMORDNINGSFUNKTIONEN
MOT PENNINGVÄTT OCH
FINANSIERING AV TERRORISM**

I den här informationsfoldern har vi samlat olika varningssignaler och tillvägagångssätt för hur kriminella aktörer använder målvakter. Här listar vi även förslag till åtgärder för att underlätta upptäckten av målvakter. Informationen har sammanställts av Samordningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Den vänder sig i första hand till verksamhetsutövare inom den finansiella sektorn, som till exempel banker och betalningsförmedlare.

Samordningsfunktionen leds av Polismyndigheten och består av representanter från sexton myndigheter och en organisation. Det är ett forum för informationsutbyte och kunskapsöverföring. Samordningsfunktionens uppdrag är att identifiera, kartlägga och analysera risker och metoder för penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige samt att ge information till verksamhetsutövare.

Mer information om Samordningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism hittar du på [polisen.se/penningtvatt](https://www.polisen.se/penningtvatt)

Utgivare: Polismyndigheten

Diarienummer: A579.408/2022

Version: November 2022

Grafisk form: Blomquist Communication, [blomquist.se](https://www.blomquist.se)

Foto: Polisen och Mostphotos

Varningssignaler kopplade till målvakter

Målvakter används frekvent inom den organiserade brottsligheten och förekommer ofta vid avancerade penningtvättsupplägg. Målvaktsproblematiken drabbar både privatpersoner och företag och genererar stora kostnader för såväl enskilda individer som för samhället i stort.

Olika typer av målvakter

Penningmålvakt

En penningmålvakt är en person som tvättar pengar genom att upplåta sitt konto till kriminella aktörer. Penningmålvakten hjälper därmed till att flytta, ta ut eller sätta in pengar som kommer från brottslig verksamhet. Vanligt förekommande är så kallade studs-konton där pengar sätts in för att sedan snabbt betalas ut igen.

Bulvan

En bulvan är en person som agerar i sitt eget namn, men för en annan persons räkning. Bulvanen kan till exempel ingå i en styrelse och ersätter då den egentliga ägaren som av någon anledning vill eller måste dölja sin koppling till företaget, exempelvis vid näringsförbud. Bulvaner utför handlingar som exempelvis att teckna avtal eller starta företag, men gör det alltså för en annan persons räkning.

Styrelsemålvakt

En styrelsemålvakt är en person som är styrelseledamot eller verkställande direktör i ett företag utan att faktiskt driva företaget. En styrelsemålvakt kan vara; en fysisk person, en fiktiv person med fingerade personuppgifter eller en fysisk person vars personuppgifter har köpts, kapats eller stulits. Personen har oftast begränsad eller ingen kunskap om företaget och dess verksamhet. Ibland är personen inte ens medveten om att han eller hon är angiven som styrelseledamot eller verkställande direktör i företaget.

Upptäck varningssignalerna!

Det är viktigt att upptäcka varningssignaler som är kopplade till målvakter för att kunna bedöma om en fördjupad kontroll behöver göras av en kund eller en transaktion. Tillvägagångssätten kan ändras över tid. Var därför vaksam och uppmärksam på nya varningssignaler.

Varningssignaler

Här nedan listar vi exempel på varningssignaler som kan indikera att företrädaren är en målvakt

- **Företaget företräds av någon annan än den verkliga huvudmannen:** Talan förs av någon annan än av den verkliga huvudmannen i ett mindre företag.
- **Bristande branschkunskap:** Målvakter saknar ofta kunskap om den bransch som företaget är verksamt inom.
- **Flera företagsengagemang:** Företrädaren förekommer i flera företag som det saknas ett naturligt samband mellan, som exempelvis adress, verksamhetsområden eller firmanamn.
- **Tidigare konkurser:** Företrädaren har varit styrelseledamot eller suppleant i flera företag som har gått i konkurs.

Övriga varningssignaler där det kan behövas ytterligare utredning

- Det är svårt att komma i kontakt med företrädaren.
- Företrädaren har haft många styrelseuppdrag under kort tid.
- Företrädaren har låg eller ingen inkomst.
- Företrädaren har betalningsanmärkningar eller en skuld hos Kronofogdemyndigheten.
- Företrädaren har gått i personlig konkurs, har näringsförbud eller är dömd i domstol.
- Företrädaren står som särskild delgivningsmottagare.
- Företrädarens kreditvärdighet har sjunkit drastiskt på kort tid.

- De företag som företrädaren representerar har säte i flera regioner.
- Företrädaren är skriven på en boxadress, kommunen, en care of-adress, en anstalt, poste restante, eller på en adress som tidigare har figurerat i oseriösa sammanhang.
- Det förekommer studskonton, det vill säga konton där pengar sätts in för att sedan snabbt betalas ut igen.
- Styrelsemedlemmar byts ut flera gånger under kort tid.
- Bank-id för flera olika personer finns på samma enhet.
- Bank-id används på ett sätt som avviker från det normala beteendet till exempel avseende tid, plats eller åtkomst från olika platser samtidigt.
- Företrädaren förekommer i juridiska sammanhang, exempelvis kan företrädaren vara dömd i domstol.

Tillvägagångssätt för målvakter

Missbruk av id-handlingar

Det är inte ovanligt att en person använder sig av andras identiteter i olika brottsupplägg. Det kan röra sig om att en identitet utnyttjas, kapas eller förfalskas. Därigenom kan personer få tillgång till fullständiga personnummer eller samordningsnummer. Samordningsnummer och personnummer går att köpa på den svarta marknaden.

Utnyttjad identitet är när en person frivilligt har gått med på att lämna sina personuppgifter, vanligtvis genom e-legitimation, så att de kan användas av en annan person för olika brottsliga upplägg. Utnyttjade identiteter kan exempelvis användas av kontomålvakter eller av företrädare för företag i syfte att minska spåren till de personer som egentligen ligger bakom upplägget. Indikatorer på att en identitet är utnyttjad kan du läsa mer om hos Finanspolisen.

Kapad identitet innebär att en person använder en annan persons personuppgifter med tillhörande e-legitimation. Personen vars identitet är kapad är inte medveten om det. Kapade identiteter kan säljas på svarta marknaden och användas av personer som vill dölja sin egentliga identitet.

Skillnaden mellan utnyttjad identitet och kapad identitet är att en utnyttjad identitet innebär att en person frivilligt har gått med på att lämna sin identitet. Personen har ofta lämnat landet och lider normalt inte skada av det som sker. Det är dock inte ovanligt att personen får skulder i Sverige. Identiteten kan användas under lång tid. Vid kapad identitet är personen omedveten om att hans eller hennes identitet är kapad och har normalt ett starkt intresse av att stoppa att identiteten används olovligen. Det innebär att kapade identiteter oftast bara kan användas under en kortare tid.

Rena förfalskningar av identitetshandlingar, så kallade falska identiteter, kan också skapas och användas. Det finns exempel där en och samma person använder sig av flera förfalskade identitetshandlingar från andra länder.

Förslag på åtgärd: Om en företrädare i ett företag har ett samordningsnummer, stäm av med Skatteverket att samordningsnumret är aktivt. Skatteverket får inte själva informera banker om falska identiteter. Kontrollera mot Bolagsverkets register om identiteten finns i fler företag/register.

Det finns många sätt att skapa en trovärdig identitet, till exempel genom att ge en person en fiktiv ekonomisk bakgrund. Det kan göras genom att personen registreras som anställd på ett företag. Det kan i sin tur möjliggöra penningtvätt maskerat som löneinsättningar, eller bidragsbrott genom till exempel etableringsstöd. I ett senare skede kan företaget där personen uppgetts vara anställd försättas i konkurs. Det möjliggör i sin tur ytterligare bidragsbrott, i form av statlig lönegaranti.

Ett annat sätt att ge en person en ekonomisk bakgrund är att rapportera in inkomster till Skatteverket. Det kan bidra till en bättre kreditvärdighet som kan göra det möjligt för personen att ta lån.

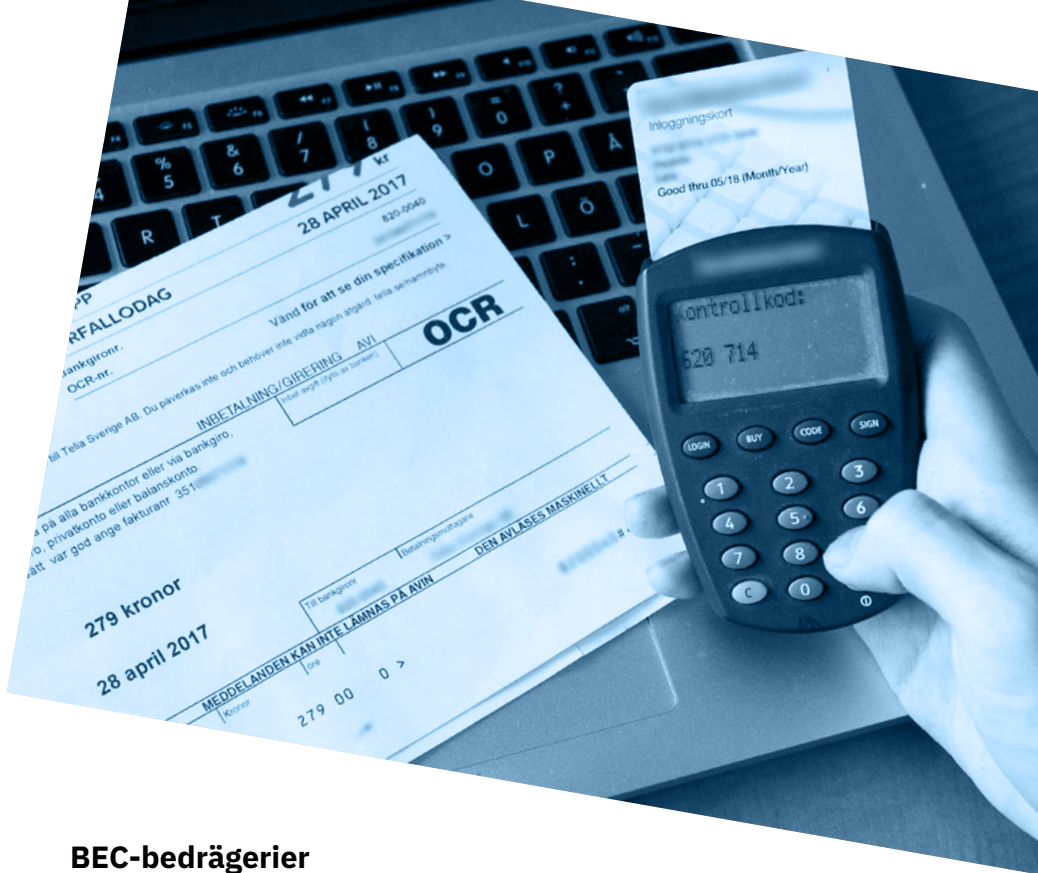
Falska eller osanna fakturor

Målvakter kan förekomma i företag som använder sig av falska eller osanna fakturor. Sådana fakturor har ofta en bruten fakturanummer-serie eller varierande utseende. Fakturorna är ofta utställda på jämna belopp och det är vanligt att de avser en annan verksamhet än det som företaget har registrerat hos myndigheterna.

Förslag på åtgärd: Granska om fakturorna uppfyller bokföringslagens krav om ett företag verkar oseriöst och kommer in med underlag i form av fakturor.

Osann faktura: Fakturan fungerar som underlag för betalningar som sker för syns skull. Det kan handla om köp av varor eller tjänster som inte har utförts eller som beskrivs felaktigt i fakturan. En sådan faktura tas fram i samarbete mellan utställare och betalare.

Falsk faktura: Fakturan har skickats ut av någon annan än den som står som utställare. Något köp av vara eller tjänst har inte utförts. Utställare och betalare känner inte varandra. Falska fakturor används ofta vid bedrägeri.

BEC-bedrägerier

Den vanligaste och starkaste indikationen på ett BEC-bedrägeri (Business E-mail Compromise) är att namnet på betalningsmottagaren enligt fakturan inte överensstämmer med namnet på kontoinnehavaren. Vanligtvis är fakturan utställd på så sätt att mottagaren ska betala till ett företag vars namn vanligtvis även anges i transaktionsinformationen. Kontot där pengarna sätts in tillhör dock inte det företag som står som betalningsmottagare på fakturan, utan en privatperson eller ett annat företag.

Förslag på åtgärd: Kontrollera att betalningsmottagaren är densamma som kontoinnehavaren. Kontrollera också att inkommande fakturor är korrekta och överensstämmer med leverantörs- och kunddataregister.

Uppehållstillstånd saknas eller har kort giltighetstid

Det förekommer att målvakter ansöker om lån som de inte har för avsikt att betala tillbaka. En indikation på att en person inte har för avsikt att återbetala ett lån kan vara att personen inte har ett giltigt uppehållstillstånd eller att uppehållstillståndet har kort giltighetstid. En person från ett land utanför EU/ESS kan ha ett samordnings- eller personnummer trots att personen saknar giltigt uppehållstillstånd.

Förslag på åtgärd: Kontrollera om en kund har ett giltigt uppehållstillstånd, och i så fall för hur lång tid.

Fler tips!

Om fysiska möten sker vid uppstart av företagskonton eller vid värdeöverföringar av högre belopp kan målvakter lättare upptäckas.

Prenumerera på förändringar i styrelserna hos Bolagsverket och kontrollera nytillkomna personer. Om det inte finns någon verklig huvudman i registret över verkliga huvudmän kan det finnas anledning att göra en fördjupad kontroll.

Källor

Utnyttjade identiteter – Finanspolisen 2018

[polisen.se/contentassets/0808e4fd9d0545ad9a9f22f638bf6bbb/
utnyttjade_identiteter.pdf](https://polisen.se/contentassets/0808e4fd9d0545ad9a9f22f638bf6bbb/utnyttjade_identiteter.pdf)

VD-bedrägerier.pdf – Finanspolisen 2019

[polisen.se/contentassets/0808e4fd9d0545ad9a9f22f638bf6bbb/vd-
bedragerier.pdf](https://polisen.se/contentassets/0808e4fd9d0545ad9a9f22f638bf6bbb/vd-bedragerier.pdf)

Rapport om bedrägerier och penningtvätt – Finanspolisen 2022

[polisen.se/contentassets/ecf43d8a5243446abae6aa441dbd574e/
bedragerier-och-penningtvatt.pdf](https://polisen.se/contentassets/ecf43d8a5243446abae6aa441dbd574e/bedragerier-och-penningtvatt.pdf)

Undvik att bli penningmålsvakt

[polisen.se/utsatt-for-brott/skydda-dig-mot-brott/penningtvatt/
undvik-att-bli-penningmalvakt/](https://polisen.se/utsatt-for-brott/skydda-dig-mot-brott/penningtvatt/undvik-att-bli-penningmalvakt/)

Money Muling

[www.europol.europa.eu/operations-services-and-innovation/
public-awareness-and-prevention-guides/money-muling](https://www.europol.europa.eu/operations-services-and-innovation/public-awareness-and-prevention-guides/money-muling)

Penningkurirverksamhet

www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/se_flyers_o.pdf

Checklista: Så undviker du oseriösa aktörer

www.ekobrottsmyndigheten.se/checklista-undvik-oseriosa-aktorer/

**Om du har frågor om informationen i denna folder,
vänligen kontakta:**

Ekobrottsmyndigheten
Brottsförebyggande kansliet
E-post: huvudregistrator@ekobrottsmyndigheten.se

Finansinspektionen
E-post: finansinspektionen@fi.se

Finanspolisen
E-post: fipo@polisen.se

Kronofogden
E-post: kontakt@kronofogden.se

Skatteverket
Se webb: skatteverket.se/omoss/kontaktaoss/mejlaoss